

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 9.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.
REDACTEUREN: H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE,
C. A. PIEK, C. TELLEGEN, B. STEPHAN.
VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: L. J. POLDERMAN.

Donderdag

2 Dec. '09.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W. W.
WALTMAN J. B.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vòòr Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Lid van de Redactie geworden:
de heer B. STEPHAN.

Inhoud.

Van voor en na de 12 sonore slagen, door Cent.
Spelen, door B. S.
Grieksche Wijsbegeerte.
Verslag Cursus Ds. Obbink (2e lezing), door J. W. Gunning J. Hz.
Samenlevingsleer.
Tooneel. — Van een gewond vogeltje.
Weekverslag.
Delftsche Studenten-Schaakvereniging, door v. A.
Studiebelangen.
Bibliotheek der S. P. — Nieuw aangeschafte boeken.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.

Van voor en na de 12 sonore slagen.

Het wordt kroegvergadering Dat is met één oogopslag te zien: Een leege leestafel, een voorzittersbel, een geruischloos zakkend buffetscherm, waar achter de bediening rusten gaat, een voorzaal met halfeege kopjes au-lait en eenige door gezellig gedempt licht beschenenen, in een echte na-'t-eten stemming.

Het is kroegvergadering In plechtigen optocht trekt ons geliefd bestuur de zalen binnen. Bel, notulen over een luis enz. en binnen 5 minuten heeft de leegte, uit eenige belangstellende praesesvriendjes bestaande, een f 200,— crediet voor de Diësviering toegestaan het Phoenixlied wordt door de weinigen aanwezigen ingeslikt.

Na de sonore slagen heeft het Bestuur daarover revanche genomen: door de opwekkende woorden van eenige eereden gesteund is der menigte Vrijdagavond tot 6 malen toe een Phoenixlied ontworpen. Ze zagen iets! Ze hoorden niets! Phoenixlied! Weer een speech! Phoenixlied! En door dit alles gaven wij uiting aan het, ons kroegbestuur voor het ons verschaft genot zoo innig dankbaar, gemoed. Een protesteerend Iö-Vivatje stuurde eenmaal alles in de war, maar voor het dreigement „Ik wil je naam wel noemen!” bezweken allen en de volgende nummers van 't speech-programma gingen van een leien dakje De godenvogel schaamde zich over een dergelijk misbruik van zijn lied en van de lankmoedigheid zijner vereerders.

Als waardig nevenbeeld van dit speech- en zangprogramma kregen wij het „groot café-chantant te genieten.

Ware de opstelling eens anders geweest, hadden de leden zich eens met den rug naar het tooneel in luie stoelen kunnen vleien en onze kroegbestuurders het volle gezicht op dit schoone gehad, zoo zouden zij moeten erkennen, dat een dergelijke geestrijke vertooning den leden beter gespaard ware gebleven. Misschien was dat een doeltreffend middel geweest ter eeuwige voorkoming van een dergelijke, zoo onwaardige, Diësviering. Nu weerhield de beleefdheid de aanwezigen met krachtige hand deze, door 't kroegbestuur

gewrochte, „humoristische” vertooning denzelfden weg te doen opgaan, die reeds eenige eerstejaarscomedies volgden. Ja, „humoristisch” was 't, er is althans eenige bittere humor in 't diep treurige denkbeeld, dat 't Bestuur blijkbaar heeft omtrent de vermaken der leden De godenvogel schaamde zich over een dergelijk misbruik van zijn zalen en van de lankmoedigheid zijner vereerders.

Men bewere nu niet, dat het verkrijgen van de medewerking van betere krachten onmogelijk is, wegens de beruchte onbeleefdheid. Indertijd zijn geslaagde pogingen tot verbetering gedaan en Von Fielitz bewees hoe goede krachten wel de aandacht boeien. Waarom thans weer in de oude fout vervallen? En is dit een ongelukkig toeval, laat dan het bestuur thans de noodzakelijkheid inzien zich van de prestaties hunner uitverkorenen vooraf beter op de hoogte te stellen. En zal desondanks het bestuur er niet in slagen het crediet beter te besteden dan geen crediet, geen café-chantant geen voorstelling als deze, die den avond, vooral voor het eerste jaar, tot een ware teleurstelling maakt.

Dan is het woord aan U Apollo, Tooneel en vooral gij I. G. O. V. (opgericht met het doel de gezelligheid ter Phoenix te verhoogen door een tingeltangel, waarin de leden zelf optreden) om de ontstane leemte aan te vullen en een der weinige oogenblikken in 't jaar, dat het Corps samenkomt tot een aantrekkelijkheid te maken.

Dan is 't oogenblik tot handelen gekomen voor U, kroegleden, schaaft U allen onder I. G. O. V.'s kater, het I. G. O. V.-bestuur zal uw enthousiasme benutten, zal stof te verwerken hebben en niet langer Italiaansche meisjes behoeven te flikvlooiën.

Dan zal de Kroegpraeses een volgende maal in zijn Diërede ook hierover gemotiveerd optimisme kunnen toonen.

Dan kunt ge een welgemeend Phoenixlied doen weerklinken, desnoods zes malen achtereen.

CENT.

Spelen.

Ongeveer twee jaar is 't geleden, dat onder denzelfden titel in dit Weekblad een artikeltje verscheen, dat toen veel opzien baarde en aanleiding was tot represaille-maatregelen tegen het spelen om geld op de Societeit Phoenix. Niet genoeg kan het toen gedane verbod worden toegejuicht, en wij mogen ons gelukkig achten, dat ons thans niet meer het bezoek aan de Societeit wordt vergald door het gezicht op een groep jonge mensen, die met verhitte gezichten elkaar verdringen rondom een speeltafeltje. Daarmee is echter het kwaad niet opgeheven, want al hebben wij den speelduivel uit ons midden geweerd en hem den toegang tot ons huis ontzegd, toch heeft hij listiglijk zijn klauwen weer over eenigen onzer weten neer te slaan.

De strijd tegen Satan is voor een gewoon mensch altijd een ongelijke, maar 't besef, dat men voor een goed doel het zwaard opneemt, geeft toch weer den moed die strijd op te vatten al voelt men zich ook in kracht den mindere.

Dat de zucht tot spelen nooit uitgeroeid zal worden is een feit dat niemand zal betwijfelen; zoover onze historische kennis reikt zijn ons voorbeelden bekend van alles vergetende speelhartstocht, en tenzij 's mensen inborst plotseling geheel zou veranderen is er niet de minste reden om te onderstellen dat de menschheid deze verderfelijke aller hartstochten ooit te boven zal komen.

Maar dit feit opzichzelf is niet een reden, waarom wij met een medelijdenden glimlach, of een verachterlijk schouderophalen 't zouden moeten aanzien, dat velen en van de besten onder ons hun levensgeluk op het spel zetten.

Uit een juridisch oogpunt schijnt er aan het bestaan der Speelsocieteiten in den Haag niets te doen te zijn. Maar iemand die speelt is daarom nog niet van gezond verstand ontbloot en wanneer een speler de zaak eens flink in de oogen kijkt, moet hijzelf inzien waartoe zijn speelzucht kan leiden. Trouwens dit is ook de eenige wijze waarop men het kwaad kan tegengaan; nooit zal een dwang van boven, als een justitieele ingrijping, iemand het kwade van een fout doen inzien, wanneer hij niet zelf, gezond redeneerend, het verderfelijke ervan begrijpt. Veel te veel wordt hier het gespeel van Delftsche Studenten in den Haag „en bagatelle” behandeld. En nu weet ik wel, dat het aantal leden der Z. H. H. en andere Speelsocieteiten, die Delftsch Student zijn slechts een kleine minderheid vormt, en het meerendeel der spelers Hagenaars zijn, maar wij mogen nooit vergeten dat het studentendom een kleine maatschappij vormt, die wij, in afwachting dat de geheele Maatschappij zoover is, moeten trachten vrij van feilen te maken. En al ware slechts een onzer door den speelhartstocht bevangen, dan nog zou het de moeite loonen te trachten hem tot inzicht te brengen, en waar wij thans juist onder de ouderen, die den jongaangekomenen tot voorbeeld moesten zijn, verscheidene spelers tellen is dit des te meer waar.

Een student, die speelt doet zichzelf meer schade, dan hij door allerlei andere uitspattingen kan doen. Want steeds kan men opmerken hoe iemand die een tijdlang heeft gezwabberd, ten slotte inziend dat zoo'n leven op den duur geen aantrekkelijkheid kan bezitten, maar iemand wiens hartstocht voor het spel eenmaal is opgewekt, komt er gemeenlijk zijn leven lang niet van af.

Een speler sust steeds zijn geweten met het idee dat hij niets onzedelijks doet, maar hij vergeet daarbij dat hij juist door het spel komt tot daden die dikwijls aan 't ploertige grenzen zoo zij 't al niet zijn. De omgang met menschen wier opvattingen omtrent eerlijkheid van een al te eigenaardig karakter zijn brengt hem op den duur tot een moraal inzake financiën, die ieder fatsoenlijk mensch moet afkeuren.

Een moraal, die decreteert: Een spelhuishouder is een ploert, dus wanneer ik hem au besoin ploertig behandel, geef ik hem alleen zijn verdiende loon, is nooit te verontschuldigen.

En tot zoo'n moraal leidt het spel in den Haag. Men speelt, verliest, neemt geld op, verliest weer, neemt weer geld op, en gaat naar Delft terug met een paar duizend gulden schuld dikwijls in een nacht gemaakt. Om dat geld te leenen, moesten accepten worden geteekend, die accepten moeten worden betaald, thuis moet de zaak geheim blijven, weer wordt er geld opgenomen om het eerst geleende geld terug te betalen, en zoo gaat het voort tot de bom moet barsten.

Welk een eindelooze reeks knoeierijen, leugens etc. moet hieruit voort vloeien, en hoe is 't mogelijk dat iemand bij zulke practijken nog een moraal behoudt die enig recht van bestaan heeft.

Maar dit is werkelijk niet het ergste. Welke mensch heeft niet iets op zijn geweten, dat de toets der kritiek niet kan doorstaan. Wie heeft nooit eens iets ploertigs gedaan? Het zijn er weinigen, en dan zeker niet de besten, alleen de middelmatigen die te slap zijn om iets goeds of slechts te doen.

Maar wanneer men zoiets achter den rug heeft, is zulks een reden te meer om althans te trachten niet meer er toe terug te vallen. En dat is juist het dieptreurende dat zij die spelen het verkeerde van hun hartstocht niet inzien, en uitgaande van het idee, dat het geluk ook wel eens ten hunnen gunste zal keeren, zich vleien met de hoop dan aan al hunne verplichtingen te kunnen voldoen.

Dat juist maakt dat zij die als student al speelden, later gaan speculeeren, en zooals zij thans in 't nauw gedreven, geld opnemen, het dan ook doen, en dikwijls nog altijd met het besef geen kwaad te doen, altijd uitgaande van de redenatie, dat wanneer zij eerst maar winnen gemakkelijk alles kunnen terug betalen.

Maar dan is er geen „Pa” meer die wanneer de kruik op zinken staat, de speelschulden van zoontjelief afbetaalt.

Ik kan den spelers geen beteren raad geven dan om eens te informeren bij de studiegenooten van voortvluchtige of gezelfmoorde notarissen en advocaten, hoe hun

studententijd was geweest. Bijna altijd zal 't antwoord zijn: 't was een beste kerel, jammer dat hij altijd zat te spelen.

Wat donder, bedenk, dat er toch wel wat beters in 't leven is te vinden dan een groene tafel en baccaratkaarten. En al zijn er dan ook, die niet meer te redden zijn, zorg er dan tenminste voor dat geen nieuwe slachtoffers door den speelduivel gemaakt kunnen worden.

Bij velen is de hartstocht voor 't spel latent aanwezig, een keer spelen of zien spelen kan voldoende zijn om hem wakker te maken, zorg er dan voor dat geen jongeren lid dier societeiten worden.

B. S.

Grieksche Wijsbegeerte.

Het was Donderdagavond bedroevend leeg op de eetzaal, toen Prof. de Boer uit Amsterdam over dit onderwerp sprak op Vrije Studie, als vierde der hooggeleerden, die ons op de hoogte zouden brengen van de Grieksche beschaving. De leegte op de eetzaal zal er hopelijk aanleiding toe geven dat het Bestuur over gaat, wat eerder en wat meer bekendheid te geven van het plaats hebben eener vergadering.

Prof. de Boer wijst er op, dat de Grieken wijsgeerige stelsels hebben uitgedacht, die nog leven en aanhangers tellen, onder de hedendaagsche geleerden. Het onderwerp moet beperkt worden tot één hoofdpunt, Plato's denken, waardoor de wijsbegeerte vóór den tijd van Socrates, maar vluchtig kan worden behandeld.

De Grieksche filosofie heeft zich ontwikkeld in de koloniën aan de Middellandsche zee. In Klein-Azië kwamen de bewoners der volksplantingen in aanraking met het denken van Phoeniciërs, Babyloniërs en Egyptenaren. Toen de Grieken de Phoeniciërs van hun plaats als het handelsvolk van de Middellandsche zee hadden afgedrongen, stichtten ze aan verschillende kusten nederzettingen en daar moet men den oorsprong van hun filosofie zoeken.

Bij de Phoeniciërs was de rekenkunde ontstaan, de Egyptenaren beoefenden het meten van de aarde en de Chaldeeën, de priesters van Assyrië maten den hemel. In Babylon bestudeerden de priesterscholen het uitspansel, en dit was aanleiding dat men dieper ging nadenken over de waargenomen verschijnselen. Men kreeg daar de filosofische drang naar het opsporen van eenheid en orde, die verborgen liggen achter alle dingen. De wetenschappelijke stof werd den Grieken van buitenaf toegevoerd door de beschaving der volken, waarmede de bewoners van de nederzettingen in aanraking kwamen. De filosofie, geboren in de nederzettingen, bereikte het moederland en daar bouwde men met deze wijsheid de wetenschap op, die nog met het Grieksche woord filosofie wordt aangeduid.

De stad Mylete in een Grieksche volksplanting van Klein-Azië had een wis- en sterrekundige school, waar men die wetenschappen bestudeerde om ze toe te passen bij handel en scheepvaart. De leerlingen bepaalden zich niet tot deze vakken, men wilde hooger en zocht naar de eenheid en orde, in de veelheid der verschijnselen. Aan die school verkreeg ook Heraclitos, des konings zoon, zijn kennis; hij ging heen uit de stad zijns vaders om na te denken. Hij was de eerste denker van de zuivere rede. Ook hij had 't eerst het begrip, dat zijn denken hooger stond dan het werk van andere geleerden, die zoekend naar kennis, niet het hoogste najagen. Deze geleerden vergelijkt Heraclitos met vakmannen, grondwerkers die graven naar het goud, maar hij alleen, den afgetrokken denker, heeft dat begeerde edel metaal gevonden. Op een voorgebergte gezeten tuurt hij steeds over een waterstroom, die immer zijn golven in dezelfde richting stuwt en dat geeft hem in het hoofd-denkebeeld van zijn wijsbegeerte: de eeuwig voortgaande natuur, de logos. Door zuiver denken alleen wil Heraclitos de orde zoeken in de verwarrende veelheid der dingen; de gedachte is voor hem hoofdzaak en hij veracht de zinnelijke waarneming.

Een tweede stichter van een filosofisch stelsel is Xenophones, die in zijn jeugd helden en overwinnaars had bezongen. Op rijper leeftijd komt hij tot het inzicht, dat wijsheid gaat boven kracht, en hij wil orde stichten door die kennis. Bekend is van hem, dat hij godenverhalen en sagen durfde hekelen. Xenophones verweet zijn medemenschen, dat zij zich de goden dachten als zij zelf en ze

lieten geboren worden en sterven. Daar tegenover plaatst hij zijn overtuiging, dat er één God is, boven alle anderen, die steeds zichzelf gelijk blijft. Dat is de orde van den kosmos. Tegenover het eeuwige worden van Heraclitos, staat dus het eeuwige zijn als hoofdgedachte der leer van Xenophones.

Aan de door hem gestichte school in Eliate onderwees hij zijn denkbeelden, dat er in waarheid niets bestaat buiten het Eeuwige Zijn. Deze richting wordt naar haar geboorteplaats de Eliatische school genoemd.

Phytagoras, was als beide andere denkers een Joniër, die uit Griekenland naar Zuid-Italië verhuisde en daar ook weer een broederschap of school vestigde. Hij paste de wiskunde toe op de wijsbegeerte, het kortst uitgedrukt door zijn stelling: elk ding heeft zijn getal. Daarmee bedoelde hij de wiskundige uitdrukking van de harmonie der dingen. Uitgaande van waarnemingen kwam hij tot deze stelling; door enkele ontdekkingen, vond hij de leer der harmonische getallen. De slotsom van zijn denken was, dat de orde niet hier op aarde moest gezocht worden maar in het hoogere, want dat had de harmonie der dingen geregeld.

Alle wegen van het Grieksche denken leiden in de 5e eeuw vóór Christus naar Athene dat in de tweede helft stond op de toppunt van zijn bloei. De uitgebreide handel maakte de stad machtiger, de oorlog tegen Perzië had de kracht van de stad getoond. Door de groote welvaart kwam er drang naar ontwikkeling, naar kennis. Men begon het nut van arbeidsverdeeling in te zien en achtte voor elk vak bijzonder onderricht noodig. De groote staatsman Pericles deed zijn medeburgers inzien, dat het redelijk overleg aan het handelen moet voorafgaan, kennis werd een vereischte voor de practijk des levens.

Tot nu had men één wetenschap gekend, die alle menschelijk denken en waarnemen omvatte. Nu werd ook deze gesplitst, en de filosofie wordt een zuivere geestes wetenschap. Dan treedt Socrates op en daarna Plato zijn leerling.

Voor Plato, de groote woordkunstenaar heeft de filosofie gemaakt tot een afzonderlijke wetenschap. Zijn denken liep over de beide hoofdvragen: wat kan de mensch weten, en wat kan hij met die kennis doen. Weten is ook voor hem macht. Kennis verschaft vreugde aan het individu, en hij moet zijn bezit in dienst stellen van de gemeenschap, niet daarvan alleen genieten.

Plato denkt de menschen beziel door een Eeuwige Begeerte die hij Eros noemt. Daardoor worden zij eerst naar anderen gedrongen, daarna komt de liefde voor allen, en dan de drang naar schoonheid. Door deze kracht wil de mensch voortleven in kunst en andere groote werken.

Voor hem is dan de filosofie het zoeken naar de wijsheid, die bij de alwetende goden is. Alleen de wijsgeeren, overtuigd, dat zij niet alles weten, zoeken steeds verder. De mensch komt eerst met de loop der dingen in aanraking, door zinnelijke waarneming, hij leert de wereld van Heraclitos, de veranderlijken vloeiende kennen. Omdat Plato leefde voor het eerste natuuronderzoek, meende hij nog dat van de bewegingen der aardse dingen geen wetenschap mogelijk was. Wilde men verder gaan in het zoeken naar de kern van het zijn dan was wiskunde, de wereld van Phytagoras noodig. Plato leerde dat de Godheid werkt volgens geometrische wetten en daarom neemt de wiskunde bij hem zoo'n groote plaats in. De derde wereld was de bovenzinnelijke der eeuwige, onveranderlijke denkbeelden. Met de afspiegeling daarvan op de werkelijke gebeurlijkheden hield hij zich bezig. De bovenzinnelijke wereld werd door hem nooit anders dan in verhalen, in sproken behandeld; sommigen zien in de leer omtrent deze sfeer het voornaamste van Plato's denken.

In zijn twee hoofdwerken „de Staat” en de „Wetten” behandelt hij zijn denkbeelden over de gemeenschap. De staat moet gaan boven den enkeling, en door arbeidsverdeeling moet elk het werk doen, waarvoor hij geschapen is. Hij verdeelt de gemeenschap in drie standen, waarvan de eerste, die der landbouwers, handwerkslieden en boeren, zorgt voor de stoffelijke belangen. Zij behooren tot de zinnelijke wereld van Heraclitos. De tweede groep, der krijgslieden moet wiskunde kennen voor den oorlog, maar tevens de denkbeelden van Phytagoras over de onsterfelijkheid van de ziel, want daardoor wordt hun doodsverachting versterkt. De leden van den eersten stand worden tot hun 20e jaar met de oorlogsmannen opgevoed, maar gaan dan tot de wijsbegeerte over, beoefend door de koninklijke filosofen, die den staat besturen. Het land wordt dus geregeerd door

intellectueelen, dus een socialisme of communisme van boven af, niet van onder, uit het volk.

In de wetten brengt Plato nog enkele nieuwe denkbeelden over dit onderwerp en verder is zijn hoofdthema dat op elk gebied het byzondere moet ondergeschikt zijn aan het algemeene.

Na Plato kwam diens leerling Aristoteles, die wel in sommige vakken meer heeft geweten dan zijn meester, maar als wijsgeer minder is. Na hem daalde het Grieksche denken om te dalen tot kennis van practisch nut of ter bevrediging van persoonlijke zucht naar wetenschap.

In Rome ontwikkelde zich daaruit het Nieuw-Platonisme, dat een geheel ander karakter had dan het oorspronkelijke. Waar Plato en Aristoteles geheel vertrouwden op de kracht van eigen denken, daar beschouwde men nu hun geschriften als heilige boeken, waarop men voortbouwde en waarvan men commentaren leverde. Hoe sterk de geest der denkers veranderd was blijkt wel daaruit, dat Plantinus het hoofd der Nieuw-Platonische school voor een bijeenkomst van een dweepzieke geloovige schare sprak, over het mooie in de werken der groote meesters.

Plato zat in kleine kring van vrienden en besprak met hen de vraagstukken. Hij herzag zijn meeningen toetste ze steeds aan de werkelijkheid. Prof. de Boer drukte dit kort uit, dat bij Plato meer „Vrije Studie” bestond.

Doordat de voordracht zeer snel was, duurde de geheele lezing slechts een groot uur. Bij velen zal een vraag naar meer daardoor zijn opgewekt. In elk geval, de toehoorders stelden de heldere vlotte uiteenzetting zeer op prijs.

Verslag Cursus Ds. Obbink (2^e Lezing).

Den vorigen keer hebben wij het terrein verkend waarin de Christelijke Kerk ontstaan is, en waarin zij zich ontwikkeld heeft. En wij hebben toen gezien, dat de Christelijke Kerk in den aanvang niets meer en ook niets minder was, dan de vergadering, de aaneensluiting van allen, die beleden en geloofden, dat Jezus is de Christus. Eenige verstandelijke instemming werd in het geheel niet verlangd, het feit, dat men zich bij den kring voegde, was bewijs, dat men eens van zin was. Maar allengs kwamen er in dezen kring elementen, die de geloofswaarheden op een meer en meer afwijkende manier interpreteerden; en om zich tegen een dergelijk vervloeden te vrijwaren, moest de Kerk hetgeen zij beleed vaststellen. De invloed, die haar daartoe dwong, was het Gnosticisme, (gnosis = kennis). De doorwerking van Neo-Platonische begrippen in de Christelijke kringen maakten, dat men de levenswaarheden, die het Evangelie gaf, in een systeem van Heidensche filosofie paste, en daarbij tot conclusies kwam, ten eenenmale in strijd met het Evangelie.

Het voornaamste punt, waardoor deze strooming zich onderscheidde, was, dat het een hoogste Godheid stelde boven den Wereld-Schepper. Er was één hoogste God, daaruit emineerde een groep geesten, uit deze groep emineerde weder een volgende groep van lagere geesten, enz. De laagste stelde zich vijandig tegenover den hoogsten God, en schiep de wereld. Dit is de Demiurg. Die wereld is dus slecht. De hoogste God zond toen één der hoogere geesten, om de wereld te verlossen uit de materie; de zonde is n.l. inherent in het stof, en Christus maakte vrij van dat stof. We hebben hier tevens de oorsprong der Ascese. (Het is opmerkelijk, hoe in alle meer wetenschappelijke godsdienststelsels, men dezelfde idéé van stof en zonde vindt en daardoor ook de Ascese). Men kreeg aldus een Heidenschen vorm met een Christelijken inhoud. De kerk moest zich tegen zulke dwaalleeren verweren. Aldus heeft het Gnosticisme de volgende drie gevolgen gehad.

Ten eerste moest de kerk zich uitspreken; en zoo is het, dat de doopformule: „In den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes”, ontstaat. Dit beteekent een zeer groote omkeer: in plaats van de gezindheid des harten komt nu een verstandelijke toestemming van een uitspraak en dit is een geweldige stap in de richting, dat de leerwaarheden boven de levenswaarheden gesteld worden. En hier ligt de grens tusschen de eerste Christelijke Kerk en de zich nu vormende oude Katholieke Bisschopskerk. Maar men werd in die richting gedwongen, het was een noodzakelijk kwaad; én noodzakelijk, én kwaad. Er werden nu

toch muren gebouwd om de Gemeente. Eenerzijds had men daartoe zeer zeker recht, maar aan de andere zijde was er ook een gevaar, en een groot nadeel: nl. dat men scheiding maakte tusschen hen, die in 't gemoed eensgezind waren, maar intellectueel niet.

Het tweede gevolg was: de canoniseering van het Nieuwe Testament, (canon of norm beteekent richtsnoer, toetsteen en maatstaf). De eerste Kerk had aanvankelijk geen geschriften; Jezus heeft niets op schrift gesteld. De oudste bron van kennis was, de mondelinge overleveringen, maar deze was zeer zuiver. Evenals wij het tegenwoordig ook nog kunnen waarnemen bij de Islamieten en in het Confucianisme, is bij de Oosterlingen het geheugen zeer sterk ontwikkeld. En bij hetgeen men oververtelde, werd niet gefantaseerd; men noemde integendeel altijd de zegsmannen en vertelde letterlijk, citeerde als het ware.

Maar weldra ontstond behoefte aan opteekening, ook voor de Gemeenten onder de Heidenen, en zoo ontstaan de eerste geschriften. De eerste te boek gestelde Evangeliën dagteekenen omstreeks het jaar 60. Deze geschriften waren aanvankelijk meer persoonlijk bezit, maar als vanzelf komen zij in circulatie in de gemeenten, en komen er ook steeds meer afschriften van. Aanvankelijk hadden deze geschriften geen hooger gezag dan dat van den schrijver zelf. Maar tegenover het Gnosticisme, dat Heidensche waarheden als openbaringen Gods wilden doen gelden, moest men zich op deze geschriften kunnen beroepen en aldus is het, dat deze gaandeweg door de Kerk als gezaghebbend worden erkend. Dit proces van canoniseering sluit af in 422, op het Concilie te Hippo.

Dit leidde nu vanzelf weer tot het derde gevolg: de instelling van het Bisschoppelijk Ambt. Al was er nu een canon, zoo was toch nog verschillende uitleg mogelijk en het Gnosticisme allegoriseerde dan ook den Bijbel. Er moest ook in dezen officieel gezag zijn en zoo is het dat men tot de aanstelling van Opzieners gekomen is, in tegenstelling met de eerste gemeente, waar niemand aangesteld werd.

Door deze drie zaken was de oude Apostelgemeente geheel van karakter veranderd. Was het vroeger waar, dat wie de Kerk — Kerk als aaneensluiting van Geloovigen — niet heeft tot Moeder, heeft ook God niet tot Vader, nu gold dat niet meer. Er konden toch ook buiten de Kerk waarlijk vrome Christenen zijn, die echter om verstandelijke redenen tot die Kerk niet konden behooren. Ja het bleek zelfs dat er uitstekende elementen waren, die niet in de Kerk thuis hoorden. En aldus werd men tot de onderscheiding gedrongen van de zichtbare Kerk en de onzichtbare Kerk. Deze laatste is dan de vergadering der geloovigen en is door geen mensch aan te wijzen; zij verdeelt zich over alle Kerken en partijen. Later is de Roomsche Katholieke

Kerk hierop weer teruggegaan, en verklaarde zij, dat de onzichtbare Kerk was de zichtbare Kerk. Zij was de Kerk.

Toen men nu zoo eenmaal de Doopformule had, kwam men direct voor meerdere vragen te staan: Zijn er drie Goden, en is Christus God? Deze moesten ernstig onder de oogen gezien worden en men moest daartoe de canon grondig onderzoeken en in een organisch-logisch systeem uiteenzetten, wat de Bijbel leerde omtrent zonde, omtrent verlossing, omtrent Christus. De eerste die zulks deed en in een dogmatiek vastlegde was Origenus (185—230). De hoofdpunten van zijn stelsel waren de volgende:

Verstandelijke instemming met den geloofsregel is beslist noodig.

Het geloof aan de wederoprichting aller dingen, d.w.z. ten slotte eeuwige zaligheid voor alle menschen en geen eeuwig verderf. (Deze gedachte is alle eeuwen door blijven bestaan en heeft zich steeds doen gelden; door de Kerk is zij echter later als kettersch verbannen). Met eeuwig is hier niet bedoeld eindeloos; eeuwig is niet extensief, doch intensief, en met eeuwig leven verstaat Origenus, leven zonder eenige belemmering, welke ook: HET LEVEN.

De Zoon (Christus) gaat uit van den Vader, zooals de Wil uitgaat van den Geest. Met Zoon is hier natuurlijk geen fysieke verhouding bedoeld, maar het is gebruikt als beeld van een onverbrekelijken band. Het is geen verklaring, maar slechts aanduiding. Deze uitspraak geeft dus aanleiding tot verdere ontwikkeling.

Verder verklaarde Origenus, dat God geest is, en dat de lagere groepen van geesten al meer en meer zondigden. God wreekte zich nu door ze te binden in een aardsch lichaam. De Engelen zijn geesten, die het minst zondigden, want zij kregen het meest fijne lichaam; de duivel was louter lichaam en geen ziel meer. Toen Christus nu onder de menschen kwam, moest hij daartoe een lichaam uitzoeken en uit den aard der zaak was dit zoo fijn mogelijk, fijner dan het gewone menschen lichaam. Daarin wandelde Hij als Jezus op aarde rond, en daardoor kwam het, dat Hij met Zijn lichaam dingen kon doen, die een gewoon mensch niet kon doen.

Den volgenden keer zullen wij nu zien, hoe dit stelsel en voornamelijk deze punten de aanleiding geweest zijn, tot de ontwikkeling van de leerbegrippen in de Kerk.

De volgende lezing zal zijn op Donderdag, 16 December, van 7—9 uur, wederom in zaal 4 der T. H.

Oude Delft 210.

J. W. GUNNING J. Hz.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

J. G. H. AHSMANN, 20, Wijnhaven 20.

Bericht de ontvangst der **NOUVEAUTE'S**

Heeren Hoeden, Petten, Regenjassen, Parapluies, Chambre-Cloaks, Plaids, Handschoenen, Cachenez, Fantasie-Vesten, Dassen, Overhemden, Boorden, Manchetten.

Dr. JAEGER ONDERGOEDEREN van JANSEN & TILANUS, Frieseveen.
RUSSISCHE OVERSCHOENEN.

Mejuff. P. J. HOOGENDOORN-VERSFELD,

OUDE DELFT 187, hoek Schoolstraat.

Cacao - Chocolade - Bonbons - Marsepain, etc.

VAN DIVERSE GERENOMMEERDE HUIZEN.

Ruime sorteering

Luxe Doozen en Sint Nicolaas-Artikelen.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 2 DECEMBER 1909. No. 9.

Samenlevingsleer.

1e Les: „DE LEER DER MAATSCHAPPELIJKE GROEIKRACHT”.

§ 1. Er zijn drie fundamentele methoden de geschiedenis te begrijpen:

de rassen-theoretische, die vooral met *Wootmann's Politisch-Anthropologische Revue* en het *Archiv für Rassen- und Gesellschaftsbiologie* (van af 1904) wetenschappelijke vorm begint te krijgen;

de economische (historisch-materialistische) die Marx inaugureerde;

de sociaal-psychologische, die op dit oogenblik nog geheel in staat van wording is, maar die in onwetenschappelijke (dus methodologisch onbewuste) vorm het wezen is van het religieuze denken.

§ 2. Naar de opvattingwijze der volstreekte wijsbegeerte is de methode het aanzicht van de werkelijkheid in zijn algemeenste bouw, die de ervaring in bijzonderheden doorleeft — onder hoogste leiding van deze algemeene aanschouwing. Een dergelijke ervaring die uitgaat van deze kennis der grondbegrippen (kategoriën) der werkelijkheid noemt men wetenschappelijk, want de bijzondere ervaringen kunnen geordend worden volgens dezelfde beginselen, die het levende vinden hebben geleid. De vindingskracht, die de methodologische bewustheid meebrengt is aldus tegelijk beginsel van ordening der gevonden feitelijkheden — en omgekeerd. De methode is ordenend en vindend tegelijk. (Zie over het wezen der methode naar de opvatting der volstreekte wijsbegeerte, Tijdschr. o. Wijsbegeerte, Dec. 1909, een artikel van den schrijver over „Theosophie en Hegel”.)

§ 3. De in § 1 genoemde methoden zijn dus niet drie subjectieve aanzichten van één werkelijkheid, maar drie onderscheiden werkelijkheden (feitensamenhangen) die in de ééne geschiedenis moeten worden onderscheiden. De absolute wijsbegeerte, die zich tot taak stelt, door de samenhang der werkelijkheid te begrijpen tot één stelselmatige methodologie, heeft dus in dit bijzondere geval voor zich het vraagstuk gesteld de „geschiedenis-filosofie” te doordenken tot de samenhang van deze drie stelsels van historische werkelijkheid.

Het blijkt dan dat deze samenhang analoog is aan de dialektische samenhang, die de volstreekte wijsbegeerte op andere gebieden reeds heeft gevonden. Te zamen vormen zij de sociologie of samenlevingsleer.

§ 4. Deze innerlijke eenheid der drie methoden blijkt het duidelijkst uit het in alle drie heerschende „objectivisme”, dat de individuele bewustheid opvat als product en niet als oorsprong der geschiedenis. Zoo schrijft Trobenius in de voorrede tot zijn *Ursprung der Kultur I*, waar hij de methodologie der antropologie ontwikkelt:

„Die Kulturen leben, gebären und sterben en sind Lebewesen”. Ein Kultur ist ein grosse Körper und aller Kulturbesitz; sei es geistiger oder materieller sind Teile desselben und die ganze methode beruht darin, dass man die Entwicklungen und Vererbrungsformen der Kultur feststellt, wohlgeordnet, nicht eines Teiles, sondern jener Typus, der das Wesen aller Teile bedingt; Wenn das Individu als Schöpfers des ganzen wegfällt, so kommt auch das Volk als solches nicht in Betracht. Der ganze Prozess der Kulturentwicklung erscheint in seine wahre Unabhängigkeit vom Menschen und das Volk als sein Träger”. Die Kultur wächst nach bestimmte Wesensgesetze Wie der Rozenstrauch stelts Rozen und keine Veilche trägt, so blüht auch eine Kulturform in Vorbedingter weise. In diesen sinne ist der mensch vielmehr das object der Kultur. (Trohneus I. c. p., IV, XIII).

In dezelfde geest wordt in Ratzels *Anthropogeographie „die hologäische Erdansicht”*, ontwikkeld, (*Anthropogeographie II*, p. XXI, 1891), die de samenhang van vele verschijnselen op onze aarde als één organisch geheel begrijpen wil, waarvan ieder deel, (dus ook de bewustheid der enkele menschen) uit het geheel, in plaats van omgekeerd (zooals de subjectivistische school in de sociologie eischt) moet worden begrepen. Ratzel wil de samenhang der sociale ver-

schijnselen begrijpen uit de relatieve onveranderlijkheid der aarde en de beperktheid der aardse omgeving, die het geschieden der menschheid in bepaalde banen dwingt, „in vorbedingten weise”.¹⁾

§ 5. Het economische objectivisme van Marx erkent de werking van een maatschappelijke onbewustheid, en onbewuste diepte in het maatschappelijk bewustzijn, en de klaring daarvan is en door en tot de klassenstrijd als de bewustwording van het Proletariaat.

De bewustheid noemt Pannekoek het „Centraal bewustzijn der samenleving”, waaronder hij het geheel der politieke beginselen en de organisatorische instrumenten van het georganiseerde proletariaat noemt. Dit staatstheoretische mysticisme erkent in de werking der economische machten, waarvan de zakelijke productiekraften (machines) de drager zijn de scheppende macht van dit onbewuste staatsleven. De „klassebewustheid” is de diepe, sociaalpsychologische eenheid die een homogene groep van economisch belanghebbenden tot één gesloten staatsactie doet manoeuvreeren. Ook hier is niet de wil der enkelingen, maar de wil van het algemeen (volonté générale) de drijfkracht, der verschijnselen. Evenmin als het ras uit de persoonlijke oorspronkelijkheid, maar omgekeerd deze uit het ras moet worden begrepen, evenmin is de staat uit de persoonlijke wil, maar deze uit het staatsleven (d. w. z. de economische machten) te begrijpen. Rassen-Staten worden niet gemaakt maar groeien vanzelf en de samenlevingsleer moet deze groeikraften onderzoeken om de enkele verschijnselen te kunnen begrijpen.

§ 6. Deze kennis der groeikraften of prospectieven tendenzen stelt evenwel de wetende mensch in staat het ras en de staat in de lijn der ontwikkelingswetten te leiden, maar ook deze leiding der menschheid tot haar bestemming is onafhankelijk van de persoonlijke willekeur of vrijheid en volstrekt voorgeschreven door mogelijkheden, die zich uit zichzelf realiseeren willen en hiertoe de individueele leiding gebruiken. In de cultuurstaat of geestelijke samenleving is de mensch niet meer het object, maar het instrument van het geschieden, dat bovenpersoonlijk is in wezen. Dit dienende karakter van het sociaal bewustzijn in de cultuurstaat is het wezen van alle Godsdiensten en Godsdienstige instellingen en Gemeenschappen. De „Gemeente”, of de „Kerk” of hoe dergelijke Broederschappen genoemd zijn, beheerscht als „eenheid der geloovigen” dat enkele bewustzijn, zooals de staat (als economische gemeenschap) of het ras (als natuurlijke gemeenschap) op andere, maar daarmee samenhangende wijze het persoonlijk bewustzijn bepalen.

§ 7. Telkens keert dus in de samenlevingsleer het eene vraagstuk naar de samenhang van het continue gemeenschapsleven en het discrete persoonlijk leven op verscheidene wijze getoonzet terug. En waar wij deze gemeenschap met andere in ons voelen als „onze” onbewustheid, die als gevoelsleven, als geweten, als oorspronkelijkheid enz. onze „stijl”, (het algemeene in ons) bepaalt, is een dergelijke samenlevingsleer tegelijk karakterologie. De door prof. Heymans als zoodanig ontwikkelde wetenschap behandelt meer de pathologie van het karakter. Het volkomen normale karakter dat voor deze samenlevingsleer als object alleen kan dienen, kan alleen uit sociale samenhang uit „historische macht” begrepen worden tot een psychologie der oorspronkelijkheid, die tevens de wetenschappelijke basis is van een opvoedkunde die zich hooger idealen stelt dan binnen het raam der kapitalistische samenleving mogelijk is.

§ 8. In de Marxistische journalistiek keert herhaalde malen de beroemde marxistische uitspraak terug (Voorrede zur *Kritik der Politische Ökonomie 1859*) dat met het kapitalisme, dat ons in staat stelt de historische machten der (economische) samenleving te onderzoeken, de „voorgeschiedenis der menschheid is afgesloten” en de „sprong van de noodwendigheid in de vrijheid” (Engels) begint. De vrijheid is hier de bewustheid, dus de stelselmatigheid der „wetenschappelijke” politiek, die de staat begrijpt als gemeenschappelijk Kunstwerk (vgl. in Burckhardt's *Cultur der Renaissance* het hoofdstuk over de Staat als Kunstwerk). Ten onrechte wordt door

¹⁾ Deze omwerking der oude doelgedachte en voorzienigheidsleer tot een werkhypothese der Rassentheorie is geheel analoog aan methodologische gebeurtenissen in de biologie, waar voornamelijk N. Driesch door invoering van nieuwe begrippen als totaal proces als projectieve tendenz en dergelijke tot de methodologische klaring der ontwikkelingsmechanica heeft bijgedragen. Deze methodologische crisis in de biologie is nog niet doorgedrongen tot de studeerkamer der „organische sociologen” uit de school van Spencer, Schiffler en de moderne „Darwinisten uit deze hoek.

enkele Marxisten de politiek als wetenschap onderscheiden, als zijnde zuiver proletarisch, van de politiek als Kunstwerk, die dan zuiver burgerlijk zou zijn, want iedere kunstschepping eischt kennis van het materiaal, dat in dit geval sociaal-psychologisch is.

De fout der Marxisten ligt evenwel niet zoozeer in deze en dergelijke onhandige begripsconstructien als wel in het feit, dat hun politieke oorspronkelijkheid niet diep genoeg is om te beseffen, dat de groote demagogie niet alleen een nieuwe staat, maar ook vooral een nieuw ras moet scheppen en dus voort moet bouwen op de rassenvormen die uit de geschiedenis tot nu toe zijn voortgekomen. Het rassen-theoretische probleem begint trouwens vooral door de Oostenrijksche marxist O. Bauer (Nationalitätenfrage und Sozialdemokratie) bij sociaaldemocratische theoretici in internationale discussie te komen, terwijl de sociaalpsychologische behandeling voorloopig nog buiten de geestelijke horizon van deze denkers valt.

§ 9. De katholieke theologen hebben zich daarentegen te uitsluitend bemoeit met de geestelijke samenleving, ofschoon de groei krachten die het geschieden van de kerk als geestelijke samenleving (te onderscheiden van de kerk als politiek instituut, als „ultramontane staat“) beheerschen nog altijd niet onderzocht zijn. De pogingen der modernisten de kerk als een groeiend sociaal lichaam te begrijpen worden door de orthodoxe vleugel beschouwd als in strijd met de traditioneele leer, dat de kerk semper eadem et sempiterna is, altijd dezelfde en eeuwig. Zoo lang evenwel deze Scholastici nog niet „ontwikkeling“ als vormverandering zonder meer van groei, waarin het binnenste leven hetzelfde blijft, kunnen onderscheiden, is een discussie overbodig.

(Wordt vervolgd).

TOONEEL.

VAN EEN GEWOND VOGELTJE,
uit het Fransch van ALFRED CAPUS,
vertaald door C. P. VAN DEN TOL.

Alvorens tot de bespreking over te gaan van de uitvoering zelve, wenschen wij eenige woorden te wijden aan het stuk zelve. Het gewonde vogeltje is een 23-jarige die van haar engagement met een zekere George een baby heeft overgehouden. De opeenvolging der feiten in 't eerste bedrijf is allermerkwaardigst. 's Morgens omtrent tien uur verneemt Yvonne dat George haar niet trouwen zal en met een ander in het huwelijk zal treden. Tegen den middag verschijnen bij haar een neef en nicht van George uit zijn naam haar een geldelijk aanbod doen dat ze beslist en finaal afslaat. Dé schrijver scheidt dus op dit oogenblik een sympathieke krachtige vrouwenfiguur. Maar is het daarmee overeen te brengen dat ze in het gesprek dat volgt met de bewuste neef een houding aanneemt door den schrijver misschien bedoeld als van een meisje die zich door het leven wil slaan, maar die een indruk achter laat bij den toeschouwer als van een die het ernstige een oogenblik laat varen en zich in hare volle oppervlakkigheid toont en zonder eenig nadenken zich een beroep kiest. De belangen van het kind, waarvan zij toch moeder is, worden hier en verder het heele stuk door absoluut niet ter sprake gebracht, zoodat het den indruk geeft dat het kind slechts geboren moest worden om een gevallen vrouw voor te stellen. Pijnlijk en van weinig vrouwelijk gevoel getuigende deed het ons aan dat de weg van de jonge moeder bij haar thuiskomst niet dadelijk is naar de wieg van haar kind. Yvonne besluit dan om naar het tooneel te gaan; de Salvière zal haar vriend en beschermer zijn en wordt hier voorgesteld als een krachtig bijzonder persoon evenals zijn vrouw.

In de tweede acte komt geheel onvoorzien de liefdesverklaring van de Salvière aan Yvonne, ongeveer een week na hunne eerste ontmoeting. Yvonne moet weer eenigszins sympathiek schijnen door zoo lang mogelijk tegen te sribbelen later helaas toch toe te geven. De uitdrukking van haar „ik heb wel gedacht dat het zoo loopen zou“ klonk zoo akelig onbeteekenend voor de veelzeggende inhoud.

Dit bedrijf, gedeeltelijk bedoeld als schets van de intrigerende kring van hovelingen is als zoodanig zeker geheel mislukt. Mevrouw de Salvière komt in dit bedrijf tot de overtuiging dat wat verteld wordt waarheid is: „haar man bemint Yvonne“. Deze vrouw is met de broer van Yvonne het eenige sympathieke en volgehouden karakter.

In het derde bedrijf treedt Yvonne op als gewone maitresse. Een ieder verwachtte dat, toen in 't gesprek Salvière haar zijne maitresse noemde, de op haar eer gestelde Yvonne op zou springen, echter niets daarvan, zij steekt deze benaming kalm op. Misschien ligt dit aan de combinatie van het woord maitresse met de Hollandsche tekst. Een verschrikkelijk onsmakelijke indruk maakt in dit bedrijf Salvière die eerst voorgesteld als een bijzondere figuur zich nu plotseling voordoet als een ergerlijke zwakkeling. Het maakt op ons ook een zonderlinge indruk Salvière te hooren verklaren dat hij tot nu toe in Yvonne gezien heeft het meisje dat met een vroolijke lach het leven door wil; wij hebben juist de indruk gekregen dat hij in haar de gezonde levenskracht, het moedige, geapprecieerd had. Ook de heer Bombel lijkt ons in het heele stuk een nonsensfiguur.

Het laatste bedrijf brengt in een zeer onverwachte omgeving de ontknooping. Salvière en Yvonne nemen hier afscheid voor goed; de Salvière om gezant te worden, Yvonne om (met geheel vergeten van haar kind) een tooneeltournée door Europa te maken. Is Yvonne's broer de persoon die haar overreed heeft van haar liaison af te zien, wij weten het niet, misschien komt zij na een lang en treffend gesprek met haar broer achter de schermen tot dit besluit.

Op een enkele uitzondering na scheidt de schrijver een rij van slappe meelijwekkende figuren.

Wat de uitvoering betreft kunnen wij deze over het algemeen goed noemen; mejuffrouw Duymaer van Twist die de zware rol van Yvonne vervult, verdient al onze lof, hoewel de mimiek ons van tijd tot tijd, vooral bij de voordracht van het fabeltje van Lafontaine, wel wat overdreven voorkwam. De bloemenhulde, haar gebracht, was alleszins verdiend! Zij gaf ons uiterst beschaafd en goed verzorgd spel te zien. Tartaud vertolkte de telkens wisselende rol van Salvière uitstekend. De heer van de Lugt Melsert leek ons minder voor zijn rol geschikt, hoewel deze zeker een der moeilijkste genoemd mag worden. De rol van Bombel uit der aard al overdreven en weinig typeerend werd door den heer Morrien tot die van een kwastige idioot gemaakt.

Van de overige dames en heeren valt weinig bijzonders mede te deelen, hoewel wij nog even het goede, levendige spel van Elsa Mauhs willen releveeren.

Weekverslag.

„Van harte gelukgewenscht met den verjaardag der S. P.“, aangedaan drukte men elkaar den hand. Igov, had in Brussel een goede vondst gedaan, Carmen, Philomène, Laga, Je ne veux pas que tu m'embrasses sur la bouche, Gij Delftsche roeiers enz., was het geen fuif, kent ge een beter oogenblik waarop een fuifroeier uit de Stembus kan komen? Eerst om 12 uur 's nachts werd men officieel en zong:

Uren, dagen, maanden, jaren,
Vliegen als een schaduw heen;
Ach! wij vinden, waar wij staren,
Niets bestendigs hier beneên.
Op den weg, dien wij betreden
Staat geen voetstap dien beklijft,
Al het heden wordt verleden,
Schoon 't ons toegerekend blijft.

Niemand, zelfs de schrandere lezer niet zal deze roerende, zooveelste psalm herkend hebben uit de woeste kretten die erger dan cacafonieën, na het gedonder van Pietjes gong uit zaal No. zooveel, opstegen, daverden en dreunden uit de diepe duisternissen, die de dronken duivelsdrommen omhulden. Toen het gas weer opging, waarbij niet alleen de kousjes maar ook de kapjes in gloeiing kwamen, wankelde de president der S. P. energiek uit zijn zetel op en een maçonieke redevoering zag het licht, gevolgd door zoovele anderen, die maar in de kiem gefnuikt hadden moeten worden, evenals het Café Chantant dat met drie dellia's en een poeder de planken onveilig maakte en 2e handsche en zeer aftandsche destijdsche üppigheiten ten toon wist te spreiden hoe er ook aan gewerkt was!

Zoo iets moest ook niet aan den Consumabel worden toevertrouwd, „üppigheiten“ behooren tot den Inventaris.

Kortom de geheele nacht kenmerkte zich door inofficieelheid, rumoerigheid en onrustbarende strijdlustigheid, waarbij het decorum ook menige veer moest laten, jammer als je in je vijfde jaar pas student wordt, het is dan aanmerkelijk duurder!

Beter de groene tafel voortaan te omrasteren probaat tegen schooiers en opdring lustigen.

Zaterdag Frisia, van Heloma had ook verlof van zijn Papa, Wie zal het vijfde rad aan Apollo's hobbelende Zegekar worden, Een onoverwinnelijk viertal! Daarom gaan ze nu Lustrum houwen!

Delftsche Studenten Schaakvereniging.

Voor de Vrijdag 3 December te beginnen winterwedstrijden hebben zich totaal 26 spelers opgegeven, 't geen, in oogenschouw genomen dat dit de eerste wedstrijd van dien aard is een bevredigend resultaat mag heeten.

Daar echter 't aantal beschikbare borden niet groot genoeg is om alle 26 spelers Vrijdag te gelijk aan het werk te zetten zullen eenige spelers werkeloos dienen te blijven. Zij zullen echter Vrijdag 10 December hun eersten wedstrijd kunnen spelen.

De indeeling in groepen in eenzelfde klasse heeft zooveel mogelijk naar de speelsterkte plaats gevonden.

In de eerste klasse:

Kubatz.	Westrienen.
Van Aalst.	Zwager.

Tweede klasse A: Tweede klasse B:

Cool.	Hinse.
Willekes Macdonald.	Van Gennep.
Overduyn.	Piek.
Willink.	Hauber.

Derde klasse A: Derde klasse B: Derde klasse C:

Foest	Mijnlieff.	Ruys.
Jagerink.	De Brauw.	Spengler.
Schijfsma.	Van den Bergh.	Elfrink.
Beuken.	Korteweg.	Van Heemskerk
Sprenger.		van Beest.
		Schwarz.

In de eerste ronde zullen gespeeld worden de volgende partijen:

Eerste klasse:

Kubatz—Van Aalst. Westrienen—Zwager.

Tweede klasse A: Tweede klasse B:
Cool—Willekes Macdonald. Hinse—Van Gennep.
Piek—Hauber.

Derde klasse A: Derde klasse B:
Foest—Jagerink. Mijnlieff—De Brauw.
Schijfsma—Beuker.

Derde klasse C:

Ruys—Spengler. Elfrink—Heemskerk van Beest.

Den spelers wordt nogmaals dringend aanbevolen indien zij verhinderd zijn te spelen dit tijdig ter kennis te brengen van ondergeteekende opdat het verloop van den wedstrijd zoo regelmatig mogelijk plaats hebbe.

Eveneens zal voor het regelmatig verloop strict de hand gehouden worden aan de voorwaarden, waaronder deze wedstrijden plaats vinden (zie S. W. 18 November).

Ten slotte zij nog even opgemerkt dat de wedstrijd Vrijdag 3 December 's avonds ten 8 ure op de leeszaal der Societeit Phoenix een aanvang neemt.

Namens het Bestuur,
D. J. VAN AALST, Koornmarkt 11.

N. B. Zij die alsnog aan de wedstrijden wenschen deel te nemen worden verzocht zich ten spoedigste bij mij aan te melden.
v. A.

Studiebelangen.

Naar aanleiding van allerlei geruchten, die in omloop zijn over eventueele verplaatsing van de candidaats-examens voor E. I., acht de C. C. het wenschelijk bekend te maken, dat door de Afdeeling nog niets hieromtrent met zekerheid is vastgesteld.

Eventueele beslissingen zullen nader worden aangekondigd.
C. C.

Bibliotheek „Societeit Phoenix”.

NIEUW AANGESCHAFTE BOEKEN.

I. NEDERLANDSCH.

Jeanne Reyneke van Stuwe, — Achter de wereld.
M. J. Brusse, — In de nachtbuurt.
E. C. van Hoogelande, — Verzonken geluiden.
Th. Thijssen, — Barend Wels.
Stijn Streuvels, — Duimpjes bundel.
Willem Schürmann, — Scheidingen.
Gustaf af Geyerstam, — Het eeuwige Raadsel.
—, — Gevaarlijke Machten.
Johanna Steketee, — Een Scheiding.
Frits Leonard, — Zwervelingen.

XII. PHILOSOPHIE EN GODSDIENST.

P. H. Hugenholtz Jr., — Ethisch Panthseime.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

ELECTROTECHNISCHE VEREENIGING.

Gewone Vergadering op Vrijdag 10 December 1909, des avonds ten 8 ure, in het Gebouw voor Toegep. Natuurk. en Electrotechniek.

Spreker: Prof. Dr. W. Reinders.

Onderwerp: „Oxydatie van stikstof in den vlamboog”.

De Secretaris,
D. T. WIERSUM.

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 3 Dec. Diligentia: Concert van Ch. van Isterdael en Carel Oberstadt; 8 uur.

Ned. Tooneel: Groote Jongens; 8 uur.

Zaterdag 4 Dec. Fransche Opera: Madame Butterfly; 8 uur.

Zondag 5 Dec. Diligentia: Liederematinee van Marcella Pregi; 2 uur.

Maandag 6 Dec. Fransche Opera: Carmen; 8 uur.

Dinsdag 7 Dec. Diligentia: Concert van Mari Paci (piano) en Elisabeth Paci (zang); 8 uur.

Woensdag 8 Dec. Geb. v. K. en W.: Uitvoering van de Kon. Zangver. „Cecilia” (dir. Henri Völlmar); 8 uur.

Diligentia: Kamermuziekavond van het Parijsche strijkkwartet; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 3 Dec. Groote Schouwburg: Rotterd. Tooneelgez.: Geuren; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Begin Januari gelegenheid voor
nette KOFFIE-TAFELS,
à f 0,30 per Couvert.

Adres: Mej. DE GROOT, Verversdijk 43.

Gelegenheid aangeboden voor 2 à 3
Heeren om goed te DINEEREN,
tegen billijken prijs.

Adres Bureau van dit Blad.

Iemand, een goede hand schrijvende, biedt zich aan voor

Schrijfwerk aan huis.

Adres: Bureau van dit Blad.

COPIEER-INRICHTING,
— speciaal voor Dictaten, —
VINKENSTEIJNSTRAAT 84, bij de Beeklaan,
— DEN HAAG. —

Ondergeteekende, 22 jaren te Leiden voor H.H. Studenten werkzaam geweest, **beveelt zich beleefd aan.**
Bewijzen van net en accuraat werk voorhanden.

F. H. NOORDRAVEN.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

C. MENSERT Pzn.

Gasfitter en Loodgieter.

OUDE DELFT 146.

Kalenders voor 1910.

BECHT'S MAANDEL. SCHEURKALENDER . . .	f 0,60
" WEKELIJKSCHE " . . .	" 0,60
SPORTKALENDER	" 0,75
VEEN'S VLOEIMAP EN KALENDER	" 1,50
WERELD-BIBLIOTHEEK-KALENDER	" 0,90
SPEMANN'S KUNSTKALENDER	" 1,30
MEIJERS GEOGRAPHISCHE KALENDER.	" 1,30
NEDERLANDSCHE KUNSTKALENDER.	" 1,75
SPEMANN'S ALPEN KALENDER	" 1,30
STEINLEN KALENDER.	" 0,90
WERELD KALENDER (eeuwigdurende)	" 1,75

Voorradij in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

Magazijn van teekenbenoedigdheden.
BINNENWATERSLOOT 35.

Blocs van 25 vel Millimeterpapier
(geel en blauwdruk).

Formaat	21 $\frac{1}{2}$ × 14 $\frac{1}{2}$	dun	papier	f 0,50
"	21 $\frac{1}{2}$ × 14 $\frac{1}{2}$	dik	"	" 0,70
"	24 $\frac{1}{2}$ × 18	dun	"	" 0,80
"	24 $\frac{1}{2}$ × 18	dik	"	" 0,90
"	28 $\frac{1}{2}$ × 22 $\frac{1}{2}$	dun	"	" 1,—
"	28 $\frac{1}{2}$ × 22 $\frac{1}{2}$	dik	"	" 1,10

Magazijn van teekenbenoedigdheden.
BINNENWATERSLOOT 35.

De nieuwe Portretten van

H. M. DE KONINGIN
met Prinses JULIANA

en van PRINSES JULIANA afzonderlijk zijn
voorradij in verschillende formaten en prijzen

in

DEN TECHNISCHE BOEKHANDEL

J. WALTMAN Jr.